

Міністерство освіти і науки України

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра прикладної лінгвістики (№ 703)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант ОП

(підпис)

Доц. В. В. Рижкова
(ініціали та прізвище)

«18» червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОBOB'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 035 «Філологія»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Прикладна лінгвістика
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни
Лінгвокраїнознавство
(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю 035 «Філологія»
освітньою програмою Прикладна лінгвістика
«18» червня 2024 р., 11 с.

Розробник:

Гелетка М.Л., кандидат філологічних наук, доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
Протокол № 12 від «18» червня 2024 р.

Завідувач кафедри прикладної лінгвістики канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики
(назва кафедри, науковий ступінь та вчене звання завідувача)

(підпис)

В.В. Рижкова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки (спеціальність, спеціалізація), рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів: 3-й семестр – 3	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»	Обов'язкова навчальна дисципліна
	Спеціальність 035 «Філологія»	
Кількість модулів: 3-й семестр – 2	Освітня програма «Прикладна лінгвістика»	Навчальний рік
Кількість змістових: 3-й семестр – 3		2024 / 2025
Індивідуальне завдання – не передбачено		Семестр
Загальна кількість годин:		3-й
3-й семестр – 32/90		Лекції *
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: 3-й семестр: аудиторних – 2; самостійної роботи здобувача – 4...7	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	3-й – 16 годин
		Практичні, семінарські *
		3-й – 16 годин
		Самостійна робота
		3-й – 58 годин
		Вид контролю
		3-й – модульний контроль, іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 32/58;

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство» полягає в формуванні у здобувачів лінгвістичної, комунікативної, краєзнавчої та соціокультурної компетенцій, надбання ними знань про географічне положення країн, що вивчаються, особливості їх населення, найважливіші етапи історичного розвитку, ознаки політичних систем та розуміння їх культури через знання мови, літератури та історичної спадщини.

Завдання – вдосконалити навички та вміння володіння здобувачем англійською мовою в усній та писемній формах; надати основну інформацію та систематизувати знання про географічне положення, історію, національні символи, національний характер та національні стереотипи, релігію, політичний та державний устрій, освіту, соціальну та етнічну структуру, економіку, культуру і літературу англійськомовних країн, звичаї та традиції народів цих країн, діалектні та соціальні різновиди англійської мови, особливості вербальної поведінки носіїв мови у різноманітних сферах спілкування англійськомовних країн, що вивчаються; розвинути у здобувача пізнавальний інтерес і прагнення до удосконалення своєї мовної та професійної підготовки; розвинути вміння працювати з навчально-методичною літературою та фаховою літературою.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку англійської літератури та її чільних представників.

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Знати основні відомості про історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори художньої літератури США та Великобританії, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

Міждисциплінарні зв'язки: загальне мовознавство, теорія та практика перекладу, англійська мова, українські студії, редагування перекладів.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Лінгвокраїнознавство Великобританії: основні історичні події та їх відбиток у літературі та мові. США: загальні відомості

Тема 1. Лінгвокраїнознавство як навчальна дисципліна. Великобританія. Погляд на Велику Британію: геополітичне положення, культурний огляд, національна символіка, релігія. Англія, Уельс, Шотландія, Північна Ірландія.

Тема 2. Історія Сполученого Королівства Великої Британії й Північної Ірландії. Розвиток країни з давніх часів до сьогодні. Народи на території Великої Британії з VI століття до н.е., середньовіччя. Основні історичні події країни.

Тема 3. Англійська мова і література. Основні етапи історичного розвитку англійської мови і літератури; загальні закономірності розвитку англійської мови; взаємозв'язок та взаємозумовленість історичних змін англійської мови. Стадії розвитку англійської мови у зв'язку з лінгвістичними особливостями та історичними подіями.

Тема 4. США: загальні відомості. Геополітичне положення США, національна символіка, культурні реалії та традиції.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота №1

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Лінгвокраїнознавство США, Канади, Австралії, Нової Зеландії

Тема 5. США: основні історичні події та їх відбиток у літературі. Відкриття Америки, організація колоній на території сучасних США. Період незалежності країни: основні події коротко. Основні риси американської літератури як складової культурного процесу. Розгляд американської англійської мови і її особливостей

Тема 6. Канада: загальні відомості. Геополітичне положення, національна символіка, культурні реалії та традиції країни.

Тема 7. Австралія: загальні відомості. Геополітичне положення, національна символіка, культурні реалії та традиції країни.

Тема 8. Нова Зеландія: загальні відомості. Геополітичне положення, національна символіка, культурні реалії та традиції країни.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота №2

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	У тому числі			
л		п	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Лінгвокраїнознавство Великобританії: основні історичні події та їх відбиток у літературі та мові. США: загальні відомості					
Тема 1. Лінгвокраїнознавство як навчальна дисципліна. Великобританія.	11	2	2	-	7
Тема 2. Історія Сполученого Королівства Великої Британії й Північної Ірландії	11	2	2	-	7
Тема 3. Англійська мова і література	11	2	2	-	7
Тема 4. США: загальні відомості	6	2		-	4
Модульний контроль	6		2		4
Разом за змістовий модуль	45	8	8		29

1	2	3	4	5	6
Модуль 2					
Змістовий модуль 2. США, Канада, Австралія, Нова Зеландія					
Тема 5. США: основні історичні події та їх відбиток у літературі.	11	2	2	-	7
Тема 6. Канада: загальні відомості	11	2	2	-	7
Тема 7. Австралія: загальні відомості. Геополітичне положення, національна символіка, культурні реалії та традиції країни.	11	2	2	-	7
Тема 8. Нова Зеландія: загальні відомості. Геополітичне положення, національна символіка, культурні реалії та традиції країни.	6	2		-	4
Модульний контроль	6		2		4
Разом за змістовим модулем 2	45	8	8		29
Усього годин	90	16	16	-	58

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Лінгвокраїнознавство як навчальна дисципліна. Великобританія. Чотири нації.. Система освіти у Сполученому Королівстві. Кембрідж та Оксфорд. Чотири столиці: Лондон, Едінбург, Кардіфф, Белфаст. Національні символи.</i>	2
2	<i>Історія Сполученого Королівства Великої Британії й Північної Ірландії. Кельтські традиції. Генрі VIII та формування Англійської церкви. Ірландське питання. Історія Королівської сім'ї.</i>	2
3	<i>Британський і американський варіант англійської мови і літератури. Видатні письменники та твори основних історичних періодів.</i>	2
4	<i>Модульний тест.</i>	2
5	<i>США: основні історичні події. Відомі персоналії США. Культура та традиції. Основні риси американської літератури як складової культурного процесу. Особливості американського варіанту англійської мови</i>	2
6	<i>Канада: основні історичні події. Як Канада з'явилася на карті світу. Відомі персоналії Канади. Відмінності політичних систем від Великобританії. Культура та традиції. Особливості канадського варіанту англійської мови</i>	2
7	<i>Австралія і Нова Зеландія: загальні відомості. Відкриття Австралії і Нової Зеландії. Культура та традиції. Корінне населення. Особливості австралійського варіанту англійської мови. Культура маорі.</i>	2
8	<i>Модульний тест</i>	2
	Разом	16

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Не передбачено	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Не передбачено	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Джерела (базова)
1	2	3	4
1	Традиції та їх відображення в мові та житті людей. Система середньої та вищої освіти Великої Британії. Ірландія: наслідки релігійного конфлікту. Англійська церква сьогодні. Різниця між політичним та соціальним устроєм країн, що входять до складу Великої Британії.	7	[1, с.16-19] [1, с.77-80] [1, с.110-112] [1, с.132-133] [3, с.16-19;5]
2	Колоніальна історія та інші причини пріоритетності англійської мови. Започаткування демократичних традицій. Магна Карта.	7	[1, с.35, 89, 135]
3	Науково-технічний прогрес та його вплив на розвиток мови. Літературні твори, як відображення історичних подій. Легендарні особистості в житті країн, що входять до складу Великої Британії.	7	[1, с.67-69] [1, с.105-106] [1, с.125-127] [3, с.100-117;4-5]
4	Відомі персоналії США.	7	[1, с.222-226; 4]
	Модульний контроль	4	[1, с.6-226]
5	Корінні американці, їх життя та вплив на розвиток нації. Резервації та їх сучасний стан.	8	[1, с.182-184]
6	Сучасне політичне становище у Канаді. Історичні події, що йому передували.	8	[1, с.262-265;5]
7	Сучасне політичне становище в Австралії. Історичні події, що йому передували	8	[1, с.289-294]
8	Легендарні особистості Нової Зеландії. Культура та традиції. Опитування загальних відомостей про культуру і традиції англійських країн.	5	[1, с.334-336;2;3]
	Модульний контроль	4	
	Разом	58	

9. Індивідуальне завдання

Не передбачено.

10. Методи навчання

1. Пояснення викладача.
2. Організація самостійної пошукової роботи здобувачів вищої освіти.
3. Організація системи вправ/завдань/тестів.
4. Управління навчальною діяльністю.
5. Застосування мультимедійних засобів для підтримки зацікавленості здобувачів вищої освіти.
6. Реалізація контролю за успішністю здобувачів вищої освіти: методи усного контролю (усне опитування); методи письмового контролю (контрольні письмові роботи); контрольні роботи із застосуванням машинного контролю.

11. Методи контролю

1. Опитування: індивідуальне опитування, фронтальне опитування.
2. Письмова контрольна робота.
3. Тестування.
4. Іспит.

Форми контролю успішності навчання: на практичних заняттях – усне опитування, ессе, поточні контрольні роботи; форма підсумкового контролю – письмова контрольна робота/тест.

12. Методи контролю та рейтингова оцінка за дисципліною

12.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
ПКР (1)	0...1	20	0...20
Виконання презентації	0...10	5-7 сторінок	0...10
Модульний контроль	0...20	20	0...20
Змістовний модуль 2			
Виконання доповіді або презентації	0...1	2-3 сторінки	0...10
Модульний контроль	0...40	40	0...40
За семестр			0...100

Здобувач вищої освіти, який склав усі модульні контролю (успішно атестований за їх результатами, тобто отримав підсумкову модульну оцінку 60 балів та вище), а також виконав усі види обов'язкових робіт, вважається таким, що склав семестровий контроль і за його згодою атестується підсумковою модульною оцінкою, в якості семестрової.

Здобувачі вищої освіти, які по закінченню навчальних тижнів семестру, тобто до початку семестрового контролю, здобули менше 60 балів, атестуються оцінкою «незадовільно» та вважаються такими, що мають академічну заборгованість і зобов'язані проходити процедуру семестрового контролю з метою ліквідації академічної заборгованості в період семестрового контролю та канікул, тобто до початку наступного семестру.

Іспит проводиться у разі відмови здобувача від балів поточного тестування за наявності допуску до іспиту (мін 60 балів). За умови складання іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів, при цьому попередньо отримані бали за роботу в семестрі анулюються. Білет для іспиту складається з 3-х питань: два теоретичних питання (по 25 балів кожне) та одне практичне (50 балів). Усього 100 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки: здобувач повинен знати:

- причини та ознаки пріоритетності англійської мови;
- стадії становлення англійської мови та літератури у зв'язку з історичними обставинами;
- характерні особливості лінгвокультурних спільнот англійськомовних країн (Великобританія, США, Канада, Австралія та Нова Зеландія);
- національна символіка, політична система та соціальна інфраструктура англійськомовних країн;

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки: здобувач повинен уміти:

- пов'язувати мовні особливості та розбіжності з історичним та соціокультурним розвитком англійськомовних країн;
- оперувати знаннями про устрій, культуру та основні історичні події в англійськомовних країнах (Великобританія, США, Канада, Австралія та Нова Зеландія) для встановлення збігів і відмінностей між ними та аналізу поточних подій у світі.

12.3 Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74). Здобувач отримує такі бали у разі виконання усіх практичних завдань та модульного контролю з оцінкою «задовільно». Має продемонструвати мінімум знань та умінь. Повинен мати уявлення про об'єкт, предмет та складові теорії дисципліни; мету та завдання курсу; здобувач повинен уміти застосовувати знання з теорії на практиці.

Добре (75-89). Здобувач повинен виконати усі практичні завдання та модульний контроль на оцінку «добре». Повинен добре орієнтуватися і мати достатньо тверді знання стосовно основних понять курсу, сформульованих у програмі. Здобувач повинен уміти достатньо добре застосовувати знання з теорії; проводити на досить високому рівні різні види правки перекладеного тексту.

Відмінно (90-100). Здобувач повинен виконати усі практичні завдання та модульний контроль на оцінку «відмінно». Досконально знати теоретичний матеріал курсу, а також граматичні, лексичні, стилістичні та термінологічні проблеми перекладу; мову і стиль науково-технічної літератури, їх відмінність від художнього та розмовного стилів; норми стилів та жанрів. Здобувач повинен уміти на високому рівні застосовувати знання з теорії, проводити на високому рівні різні види перекладу тексту.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс дисципліни розміщений за адресою:

http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=BookList&lang=ukr&caller_mode=KNMZ&disciplinerearch=yes&combiningAND=1&theme_cond=all_theme&is_ttp=0&knmz_doctype_list=0&qualificationlevel_list=0&search_fld=&discipline_list=0&department_list=0&knowledgearea_list=0&speciality_knmz_list=27489&sillabus_list=0&responsibility_fld=&action=subscribe&list_id=1&email та

<https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/filologiya/korotkij-opis-struktura-i-komponenti61/> ,

має посилання на «Ментор»:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4272>

і включає в себе наступні *обов'язкові складові*:

- робочу програму дисципліни;
- розроблені Power Point презентації лекцій;
- навчальні матеріали для роботи під час семінарських занять;
- розроблені поточні, модульний та підсумковий тести;
- питання до проведення контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

14. Рекомендована література

Базова

1. Гапонів О. Б. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни : підручник / О. Б. Гапонів, М. О. Возна. – Вид. 2-ге. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 352 с.
2. Лінгвокраїнознавство / К.С. Верейтінова, В.В. Рижкова. – Конспект лекцій. – Харків : «ХАІ», 2006. – 58 с.
3. Шевченко М.А., Міщенко О.А. Країнознавство: Велика Британія [навчальний посібник] / М.А. Шевченко, О.А. Міщенко, О.А. Горovenko. – Комунал. закл. «Харків. гуманітар.-пед. акад.» Харків. обл. ради, Харків. 2019. – 150 с.
4. Campbell Neil, Alasdair Kean. American Cultural Studies: An Introduction to American Culture. Routledge, 2016 – Civilization – 371 p. [Electronic resource] – Access: <https://www.perlego.com/book/2192749/american-cultural-studies-an-introduction-to-american-culture-pdf>
5. Heletka, M. L. A course of lectures on English-speaking studies [Electronic Resource]: a compendium of lectures / M. L. Heletka. – Kharkiv : National Aerospace University “Kharkiv Aviation Institute”, 2020. – 99 p.

Допоміжна

1. Верба Л.Г. Історія англійської мови : навч. посібник. для студ. вищ. навч. заклад. / Л.Г. Верба ; за ред. Е. Ф. Ріккіо. – Вид. 3, виправл. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 296 с.
2. Голіцинський Ю. Б. Велика Британія / Ю. Б. Голіцинський. – К. : Арій, 2006. – 480 с.
3. Look at Britain. Погляд на Британію : Навч.-наочний посіб. з країнознавства Великої Британії. Тематичні таблиці та роздавальні картки / Уклад.: О. І. Близнюк, Н. М. Жилко. – К. : Знання, 2001. – 158 с.
4. An illustrated history of Britain / David McDowall. – Longman, 2006. – 188 p.
5. An illustrated history of the USA / Bryn O’Callaghan. – Longman, 2004. – 144 p.
6. Evans V., Dooley J. Pathways to Literature / V. Evans, J. Dooley . – Express Publishing, 2014. – 232p.

15. Інформаційні ресурси

1. <https://www.youtube.com/watch?v=EO3IXOHQJkA>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=QmMTj97azKo>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=WjxL8Nfq38>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=bNTUuAfWe00>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=Ubcwss75oFA>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=7eEZ2jRzQQQ>
7. <https://www.britannica.com/story/whats-the-difference-between-great-britain-and-the-united-kingdom>
8. <https://www.usa.gov/about-the-us>
9. <https://www.canada.ca/en/services/culture.html>
10. <https://info.australia.gov.au/about-australia>
11. <https://www.govt.nz/browse/history-culture-and-heritage/>
12. <https://www.english-heritage.org.uk/>
13. <https://wordwall.net/resource/7511490/culture-the-english-speaking-world>